

ASTRID SAMPE (1909-2002) – textil förnyare

1937 var ett minst sagt innehållsrikt år i Astrid Sampes liv. Hon startade NK:s textilkammare vars ledare hon var tills den lades ner 1971, och tillsammans med den lika nyanställda arkitekten Elias Svedberg inredde hon svenska paviljongen på världsutställningen i Paris.

Långt senare berättade hon: "Nu Sampe", sade Elias 'måste du väva upp vackra tyger till mina möbler, och mattor att ställa dem på'. Jag gjorde det, full av entusiasm, jag blev sedan genom åren Elias Svedbergs textila följeslagerska."

Besökarna i Paris lär ha blivit hänfödda över den ljusa interiören. Det var modernism på svensk

botten och stilen kallades snart Swedish Modern. En enkel, informell och bekväm stil som passade alla. Två år senare, 1939, upprepades den svenska succén på världsutställningen i New York där radarparet från NK bidrog med en interiör av fritidskaraktär.

Textilkammaren etablerade sig snabbt som ett viktigt centrum för svensk textilkonst med Astrid Sampe som en viktig ledargestalt och förnyare. Hon drog in konstnärer, arkitekter, formgivare, verkstäder och industrier i sina omfattande och ofta djärva projekt. Hennes stringenta design beskrivs av Nationalencyklopedin som "ett koncentrat av Swedish Modern".

Skribenten Marianne Höök skrev om Astrid Sampe i ett av sina stilsäkra porträtt, att "Blondinen är välsorterad som ett automatiskt kortregister i huvudet".

På 50-talet skapade hon kollektioner som Signerad textil och Linnelinjen (se separat ruta) och hon var tidigt ute med att pröva de nya konstfibrerna som cellofan, konstsilke och glasfiber. På en bankett i Blå hallen 1945 dansade hon runt i en klänning som vävts av tunna glastrådar.

Bland hennes många inredningar kan nämnas kvinnofängelset i Hinseberg, svenska ambassaden i Tokyo och en serie mattor till Dag Hammarskjöldbiblioteket i New York. På 70-talet blev den framåtblickande Astrid Sampe först i Sverige med att göra databaserade textilmönster.

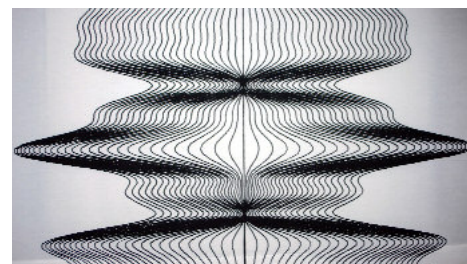

Perssons kryddskåp, paradhandduken i Almedahls Linnelinjen. Originalfärgställningen finns från i höst att köpa i butik.

Perssons kryddskåp, paradhandduken i Almedahls Linnelinjen. Originalfärgställningen finns från i höst att köpa i butik.

Thermidor var ett av Astrid Sampes egna bidrag till kollektionen Signerad textil. Det användes bland annat på amerikanska ambassaden i Oslo, ritad av Eero Saarinen.

Computer colonne från 1974. Astrid Sampe var en av de första som gjorde datorprogrammerade mönster.

ASTRID SAMPE

- textil förnyare och ledargestalt

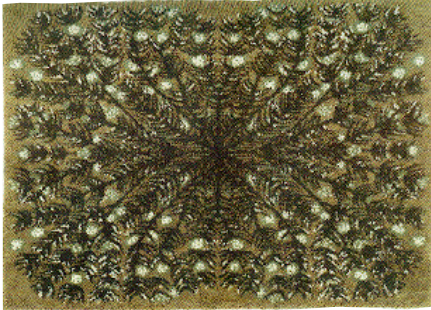
CHECKLISTA för Astrid Sampes textildesign

- Textilier i olika konstfibrermaterial, bland annat glasfiber.
- Rätvinklig, stram och rytmisk textildesign med en konstnärlig förebild som Mondrian.
- Textilier ska "tjäna helheten, ge rummet struktur".

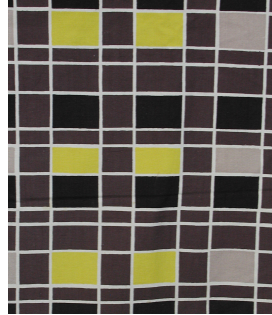
Elias Svedbergs Safaristol för NK:s Trivaserie kom 1944. Tyget av Astrid Sampe är från samma tid.

LINNELINJEN, 1955

Med Linnelinjen genomförde Astrid Sampe och Marianne Nilsson en radikal modernisering av hemmets traditionella linneförråd. Det var Almedahls som vände sig till NK:s textilkammare när man ville förnya sitt sortiment och på H55 syntes de tryckta textilierna överallt: ränder och rutor, köksredskap och sillar på rad. Paradinslaget var Sampes eget mönster Perssons kryddskåp, ett mönster som tillägnades keramikern Signe Persson-Melin, vars kryddburkar inspirerade till den tryckta handduken.

Pine var en av de mattor som Astrid Sampe ritade för Dag Hammarskjöldbiblioteket i FN-huset i New York år 1962.

1950-talstyg med inspiration från Mondrian. En gardinlängd kostar 1 400 kr hos Modernity.

SIGNERAD TEXTIL, 1954

Idén om konstnärerna till industrin låg till grund för NK:s lyckosamma samarbete med Ljungbergs textiltryck kring kollektionen Signerad textil. Astrid Sampe var motorn i satsningen där 12 fristående konstnärer skapade mönster för offentlig inredning. Formgivarnas namn – Alvar Aalto, Olle Bærtling, Stig Lindberg med flera – spelade stor roll och fanns tryckta på tygerna. Det var signerad bruksvara, att betraktas som konst. Astrid Sampe bidrog själv med 3 av kollektionens 21 mönster.

Sedan flera av mönstren i samband med 50-årsjubileet tagits upp i produktion igen vänder man sig lika mycket till privatpersoner. Raxt av Olle Bonniér och Smoke av Anders Beckman hör till dagens favoriter.

I höst kommer ett par av mönstren på kuddar genom Design house Stockholm.

● SIGNERAD TEXTIL

15 augusti-6 september visas utställningen på Dieselverkstaden i Nacka.

LÄS MER!

Två böcker med kapitel som ingående berättar om Astrid Sampes gärning är **SVENSKA TEXTILIER 1890-1990** (Signum), samt Ann-Mari Herlitz-Gezelius **ÅREN SOM GÅTT. NORDISKA KOMPANIET** (Signum). I **TEXTIL BILDERBOK** med handledning i textilval (Forum,

1948) skriver Astrid Sampe Hultberg och Vera

Diurson om allt från att fylla linneförrådet till de nya textilmaterialen – glasfiber, rayon, nylon.

